

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrt leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravištvu v škofljsk.
poslopju (Bischofhof.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat, 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Kmetje šoštanjskega okraja pred ces. kralj. namestnikom.

Pretečeni teden je „Sl. Narod“ objavil iz Šoštanja izviren dopis, ki zasluži, da ga „Slov. Gosp.“ na tem mestu ponatisne. Kajti ravno „Sl. Gospodar“ je na slovenskem Štajerskem največ pripomagal, da so naši kmetje nekoliko zdramili se in da v političnih zadevah sploh tako sodijo in govorijo, kakor v omenjenem dopisu beremo. Dopis pa je ta: „Prošlo nedeljo 12. avgusta nas je s svojim visokim pohodom počastil Nj. ekscelencija gosp. namestnik Štajerske, baron Kūbeck, da bi želje in pritožbe ljudstva osobno zaslišal. Dan popred se nam je ta pohod naznanil. Na obeh vhodih trga postavila sta se slavoloka, kajti vedelo se ni, od katere strani imamo visokega gosta pričakovati. Trg je bil s zastavami okinčan. Nedeljo popoludne točno o 1/24. uri, kakor se nam je najavilo, naznani nam strel možnarjev, da se gosp. dež. namestnik bliža. Na trgu se je zbralo mnogo občinstva iz okolice, ker je bila ravno nedelja in tako se je sprejem z obćim pozdravom vršil. Brž po prihodu se jamejo avdijencije v sledečem redu: Predstavi se deputacija trga zahvaljujoča se za tukaj ustanovljeno telegrafsko postajo in cimentirni urad, proseča pa za blagovoljno dozvoljenje ločitve občine, namreč trga od okolice; dalje, da bi pri volitvi deželnega poslanca za mesta in trge naš trg smel tukaj sam voliti, kakor se to pri volitvi v drž. zbor godi, in ne, da bi se morali v Slovenjgradec k volitvi voziti, kar toliko nepotrebnih stroškov prizadeva. Potem se predstavijo uradniki sodnije in davkarije, potem duhovniki. — Za temi pride okrajni zastop, kateri mej raznimi točkami posebno povdarja željo za stavljenje tukaj uže projektirane železnice za ozirom na potrebo taiste. — Sedaj pridejo na vrsto vsi občinski zastopi celega okraja, kateri pa svoje želje pismeno v obliki promemorija izročé, ki sledeče točke vzdržuje: 1. odpravljenje okrajnih zastopov; — 2. odpravljenje še bolj ne-

potrebnih okrajnih šolskih svetov, kateri toliko denarja stanejo, pa vpliva nimajo; 3. naj bi se, ker smo od okraj. glavarstva jako oddaljeni, političen komisar tukaj nastanovil; 4. obćinam naj se naložene dolžnosti po §. 24. obč. reda, s tem polajšajo, da se jim pravica podeli, da smejo v posebnih slučajih z ozirom na policijske razmere in javno varnost žandarmerijo naravnost v vsega pozvati; 5. pri šolah na deželi naj bi ne bili otroci primorani do 13. ali celo 14. leta šolo obiskovati, marveč samo do 12. in naj dež. šolski svet v tem smislu, kolikor mogoče, polajšanja dovolil; 6. stavljenje novih šolskih poslopij naj bi se za nekoliko časa odložilo, da si kmet od zadnjih slabih letin malo opomore in se denarne razmere zboljšajo; 7. obćinam naj bi se zopet pravica podelila, da bi smele pri ženitvah ugovarjati in dozvoljenja davati, da se občna beda kolikor toliko omeji; 8. sedaj tako zelo napredujočemu razkosa vanju zemljišč naj bi se v okom prišlo.

Gosp. drž. namestnik povdarja, da so se nekatere teh točk tudi iz drugih krajev Štajerske objavile, pa da se ne da vse tako naglo odpraviti, ker še ni dovolj dozorelo; sicer pa obljubi, kolikor mogoče, našim željam ustreči ali vsaj s polajšanjem kjerkoli moči pripomoči. — Sedaj se predstavi še krajni šolski svet, ter tudi prosi, da bi se stavljenje šole v naši občini za nekoliko let odložilo. — Končno se sprejemajo še privatne avdijencije.

Okolo pete ure se gosp. drž. namestnik zopet odpelje, in streljanje ga je po potu proti Velenju spremljalo. Nam pa je ostala nada na vlišanje naših prošenj in izpolnjenje naših želja. Pri tej priliki smo tudi imeli prvokrat čast videti novega vodjo okrajnega glavarstva gosp. Rupnika, ter upamo, da se nam kmalu kot okr. glavar potrdi in pozdravljamo oni srečni slučaj, ki nam je nepriljubljeno osobo odpravil, namesto nje pa tako prijaznega moža v naše krilo pripeljal.“

Gori omenjenih 8 kmetiskih želja si naši ljudje slobodno zapomnijo za prihodnje volitve!

Gospodarske stvari.

Varujte jedilne glive ali gobe!

M. Jedilne gobe so izvrstna hrana ne le za ubogega, ampak tudi za premožnejšega, ki jih tudi rad ima za prikuho na mizi. Kakor je znano in dokazano, imajo glive mnogo gnjilčevih snovi v sebi, ki so po vseh skušnjah najglavnejši deli živalske hrane. Treba bi bilo tedaj, da bi se bolj gledalo na glive, da bi se bolj varovale, da bi jih po lesih in gozdih vedno več priraščalo, nasproti temu pa se le čuje, da je gliv od leta do leta manj in da vedno bolj pojemajo. Ker čas zopet prihaja, da bodo glive o vlažnejšem jesenskem vremenu zopet začele rasti in se nabirati, hočemo tukaj nekaj besedi reči, kako jih je treba varovati, da se po nepotrebnem ne pokončujejo in zatirajo. Škoda je, če se glive pri nabiranju globoko iz zemlje podirajo tako, da se ves mladi zarod okoli korenin z staro glivo vred podere in pokonča. Namesto tega bi se morala gliva tik zemlje lepo pazno porezati, da korenine in ž njimi vred zarod v zemlji ostane in tako še za drugi zarod skrbi. Drugič bi se morale posamezne glive na mestu, na katerem so vzrastle, puščati, da tam segnjijejo, se raztopé in seme zatrosijo. Tretjič se morajo semenjaki, t. j. oni deli glive, v katerih je seme, porezati in po lesu ali gozdu raztrositi, ne pa z drugimi vžitnimi deli gliv kuhati in pražiti. Iz tega sledi, da se taki odrezki ali odpadki nebi smeli v pomije metati svinjam v živež, ampak morali bi se po gozdu raztrošati. Ako se pri nabiranju gliv ne bode pametnejše in skrbnejše ravnalo, je nevarnost blizu, da jih bode žedalje manj in slednjič ta izvrstna hrana popolnoma iz naših lesov zgine. Treba bi tedaj bilo, da bi učitelji in sploh oni, kateri stvar razumejo, otroke, velike in male, poučevali, kako se imajo jedilne glive nabirati in varovati. Tudi logarji bi morali takim brezobzirnim nabiravcem gliv bolj na prste gledati, jim brezobzirno nabrane glive vzeti in jim prepovedati glive v gozdih, ki so pod njihovim nadzorništvom, nabirati, ako se ljudje ne dajo poučiti.

Žajbelj.

M. Žajbelj (*Salvia officinalis*) se nahaja v dveh sortah, ozkolistni in širokolistni žajbelj. Žajbelj je na pol grmičasta rastlina, raste po južnem Francoskem in sicer v svoji prvotni obliki po skalnatih bregovih divje in stori skoraj v vsakem zemljišču. Ker pa o hudem mrazu trpi, se mu mora zavarovano stališče dati. Vzreja se ali iz semena, ki se v gnojne grede poseja ali pa tudi po reznikih, veidel pa najrajše po deljenju rastlin, kar se ali spomladi ali zdaj meseca septembra godi. Navadno se rabi po vrtilih za obrobke ali ograje posameznim gredicam. Vsako tretje leto se mora pa presaditi. Žajbeljnovi listi poseb-

no druge sorte se rabijo v kuhinji v začimbo raznim jedilom, za pomočke in za priredbo rib. V zdravilstvu se rabi za čaj in za vodo, z katero se izpira grlo, kedar se komu vname.

Nova 2 koruzina škodljivca sta se letos pri nas začela kazati v nenavadno velikem številu ter utegneta za našo kuruzo — to velevažno poljedelsko rastlino — postati silna sovražnika, če ljudje na nju brž pozorni ne postanejo in na zdatno obrambo ne mislijo. Prvi škodljivec je kuruzin črv. Nemci mu pravijo: Maiszünzler. Bilo je že pred par dnevi, ko je adjunkt mariborske vinorejske šole, g. Jul. Hanzel, uredniku „Slov. Gosp.“ celo blizu mesta v kuruzišču pokazal ta hudi mrčes. Kuruzini rastlini, v kateri je bil zarit, je vršič na pedenj niže od cveta že bil posušen. Na še zelenem stebelu bilo je videti več luknjic, iz katerih je bilo precej črvozjedice izrovane. Pri prvem kolencu nad stročjem se je sedaj steblo prerezalo in videla se je takoj velika cev, izdobljena od črva, počenshi blizu od cveta doli. Iz prerezane cevi se prikaže kmalu tudi iskani mrčes — 1 col dolgi, sivkasti, precej debeli črv z rujavim gobcem: Požrešni mrčes grize vedno dalje naprej do kocena, kder se jeseni zarije in črez zimo ostane. Uboga kuruza pa od cveta do kocena predrena polagoma omedli, zveni in je preslaba, da bi svoj sad dozorila. Naposled se vsuši. Mrčes se včasih silno zaredi in cele njive z lepo kuruzo nasajene pokonča. Najboljši pomoček je, ako se jeseni kocenje po vsej njivi opazno pobere in sožge. Vendar eden edini posestnik ne opravi nič, vsi iz okolice se morajo dela poprijeti in nemarneže naj srenjski zastop prisili na sodelovanje. Drugi škodljivec je pa kuruzina uš, podobna trtnej uši. Pri nas jo je v kuruziščih od Omučka do Radgone prvi zapazil izvrstni oskrbnik grajščine Brunsee, g. Werk. Našel je kuruzišče, v katerem je mnogo betev klaverno stalo brez cveta in brez stročja. Radoveden stopi bliže in ko eno rastlino iz zemlje potegne ter otesivši prst ogleda koreninje, zapazi po njem vse polno svitlo-vijoličastih in rujavih uši; te grde živalice so marljivo iz koreninje sesavale sok in tako slabile celo rastlino, da ni mogla pognati ne cveta ne stročja, ter je naposled morala zagladiti in se posušiti. Na solcu so uši brž poginole in najboljši pomoček zoper ta mrčes bo tedaj tudi ta, če se bo kocenje jeseni opazno pobralo in sožgalo. G. Werk trdi naposled, da je uzrok, zakaj so se kuruzine uši letos tako močno zaredile, slaba, trohljiva, nepopolne dozo-rela kuruza, kakoršno so letos ljudje sadili.

Ruski lan se je tudi na Štajerskem dobro obnesel. Ker pa seme iz njega dobljeno ne velja, je treba vsako leto novega semena in Rusije. Kdor tedaj hoče za drugo leto dobiti zopet novega, do brega in ne predragega semena, ta se naj pismeno oglasi do 31. oktobra 1877. pri odboru štajerske

kmetijske družbe v Gradcu. Napis se napravi: Central-Ausschuss der steierm. Landwirthschafts-Gesellschaft, Schmiedgasse Nr. 25. in Graz. V pismu se mora razločno povedati, koliko kilogramov semena da se želi. Kilogram ga bo stal samo 27 kr. (1 funt 15 kr.) ter se bo lahko proti poštnemu povzetju prejemal.

Sejmovi. 26. avgusta: Ljubno; 27. avgusta: Pobrežje zunaj Ptuja, Zibika; 28. avg.: Celje, sv. Trojica v Slov. goricah, Svičina; 29. avg.: Muta, Poličane, Zavec, Berače; 30. avg.: Hajdina.

Dopisi.

Od Kapele pri Radgoni. Pri nas mora kmet mnogokrat plesati, kakor mu viničarji igrajo. Drugod n. p. v Banatu, v Sremu itd. je navada, da se delavec, brž, ko se začne deniti, na njivo ali v gorico postavi in tam dela, dokler se solnce za gore ne skrije. Med tem se mu dovoli za zajtrk $\frac{1}{2}$ ure, za obed 1 ura in za južino $\frac{1}{2}$ ure odmora, da zavžije svoj kruh, luk in sir ali sploh, kar si je sam seboj prinesel. Redko kedaj se prigodi, da mu gazda prostovoljno podari požirek žganja; pravice do tega nima nikoli. Res je in tudi prav, da pri tem dnina ni tako bedna, kakor pri nas. Eno za drugo plača se po 70 kr. na den, v dolgih dnevih in pri težkem delu tudi več, sicer pa menje. Nikdar nisem bil, in tudi sedaj nisem zavidljiv siromaškemu težaku za žlico boljšega jela, vendar me pa vselej zgrabijo čemeri in jeza, kedar pomislim, kako se naši delavci proti 7. ali 8. uri in še pozneje na „tabrh“ počasno devljejo, k skledi sedejo, kako potem v okusno zelje, repo, krompir, grah itd. pehajo, od sebe breajo in se za pogačami ogledavljajo. Še žgankov ne marajo, če v masti ne plavajo. Ali ni mogoče tega „tabrharskega“ lenuštva in viničarske prevzetnosti odpraviti? Jaz mislim, da je to mogoče. Treba je le trdne volje in resne, poštene složnosti. Mogoče, da mi bo kdo ugovarjal: „pri nas je pač taka navada, da se delavcu dava hrane, česar tudi nekoliko laglje zmoremo, kakor velike plače v penzih.“ Dobro ali, res je: težak se mora do sitega najesti, ker potrebuje za delo moči; podaj mu torej dovoljno hrane, to pa take, kakoršno navadno sam imaš, ali ne gostuj ga z posebnicami in ne vadi ga na same pogače. Mar se kmetom pšenica skoz okna in vrata v kište vsipava? Radoveden sem, ali bodo „tabrhari“ barem sedaj, ko je mnogim toča stršansko posekala njive in gorice, kaj sočutja imeli do kmetov s tem da bodo ranije na delo se paščili in z slabejo hrano zadovoljili? Malo imam upanja, vsaj sami pravijo, da jim toča ničesar ni vzela, še živžgajo si med tem, ko kmet javka, in so „alleweil fidel“ tako, kakor poprej. Evo, dokaz! Blizu naše cerkve na okoli so 4 krčme, le 300—400 stopinj oddaljene. Na Magdalenino nedeljo, tedaj samo 14 dni po strašni toči, stočil je eden

edini izmed teh 4 krčmarjev okoli 6 polovnjakov ogerskega vina, in še več te čmige bi se požrlo, ako nebi bilo zmanjkalo postrežnikov in posode. In kdo so bili ti toliko žejni požeruhi? No, večji del sami štimani — viničarji. Človek res ne vé, ali bi se jezil ali smejal, kedar vidi takega mladega viničarskega gospoda. Po najnovejši „modi“ pristrizene, z dišečim oljem namazane lase, nad levim ušesom klobuk, za klobukom perje, v ustih cigaro, kratko suknjo, ozke hlače, vse iz dragocene robe. In glej, siromaški kmetec strmi in se skrije pred največjim viničarskim ponosom, t. j. pred črevlji viničarskega gospodiča! Oh, kako lepo so le „naštepami“, kako se leščijo, kako so „zašmolani“, kako narobljeni viničarski črevlji. Nedavno sem našel 3—4 take gospode v neki krčmi. Krčmar mi je našepetal: „toti še so vsi včerajšnji“. In res, videlo se jim je, kako so imeli težke kebljače, zateleke oči, tudi noge jim niso bili prav pokorne in itak je še eden izmed njih tolkel po mizi in se drl z hrapavim glasom: „bircaus, no a meter bajn unt an švorce kofé, gnes je plamontak.“ Sedaj pa srečno, prihodnjč o tistih, ki našim slovenskim kmetom namesto „Slov. Gospodarja“ priporočajo: „Tagespošto“, „Dorfbota“, Kikirika itd.

Od sv. Jurija pod Taborom. (Odgovor) dopisniku v 30. štef. „Slov. Gosp.“ se mi potreben zdi; zato rečem, da nisem jaz kriv ne propada prejšnjega župana pri volitvi, ne potem nastalega nemira pri nas. Prejšnji župan je zaupanje zgubil, ker je zarad stavljenja nove šole srenjske priklade od 8 % pozvišal do 24 %. Toda šola se ni postavila in denar se je porabil za tisti novi most l. 1875, ki se je pri prvi povodnji že podrl. Dopisnik pravi, da sem jaz hotel iz kaplanije napraviti šolo; to je popolnem izmišljeno. Tudi ni res, kar je o mojem bratu pisal. Ta je od odbora res bil postavljen za ogledlo mesa, da bi pa on zavolj tega posla bil kedaj kaznovan, to je zopet lažljivo. Prepiru pri nas bo konec storjen, brž ko prejšnji odbor prepiranje opusti.

Gregor Kos, župan.

Iz Haloz. (Most — sv. birma — letina.) Most čez Dravo pri Borlu je zgotovljen; 29. jul. so ga zavrčki dekan, č. g. Trampuš blagoslavljali v navzočnosti 7 duhovnikov, okrajnega zastopa in velike množice ljudstva. Župnik sv. Barbare, č. g. Raič, so pa v krepki besedi razložili pomen cerkvenih blagoslovil in omenivši važnost novega mesta za celo okolico so javno pohvalili vse, ki so si pri stavljenju mosta hvale vrednih zaslug nabrali. Med take zaslužne možave v prvi vrsti spada zraven okrajnih odbornikov, celó posebno pl. g. grof Gundaker Wurmbrand, borlski grajščak, ki je brez plače in zamembe prepustil prejšnji brod, ki mu je na leto precej dobička dajal, in odstopil travnikov za novo cesto proti Zavrču. Po končani slovesnosti bila je južina, katero so oskrbeli grof Wurmbrand, g. Leskovšek in g. Wihmar. Pri

tej priliki se je mnogo in živahno napivalo tudi vrlim pijonirjem, ki so most s veliko spretnostjo stavili. Hvala Bogu in vsem podpornikom! — Od 8.—12. smo pri nas imeli svojega višjega pastirja, milostljivega kneza in škofa, ker so v zavrčki dekaniji delivali zakrament sv. birme. Obiskali so vsako faro in so bili povsod slovesno sprejeti, spremljani od mnogo ljudstva. Povsod so izpraševali kršč. nauk in okoliščinam primerno pridigali. Kder je bilo kaj graje vrednega, so tudi ostro ljudji grajali in svarili, pa tudi radi pohvalili, kder so kaj hvale vrednega našli. V Leskovcu so kaj lepo razlagali besede Gospodove: kdor cerkve ne poslušá ta ti bodi kakor pagan in očiten grešnik. Pri sv. Barbari so pa 3krat ljudstvo pohvalili, ker se je vkljub delavniku v ogromnem številu zbralo in krasno prepevalo. Veselo je tudi to, da se je povsod vse vršilo v najlepšem redu brez vsake napake ali nesreče. — Letina je pri nas srednja. Pšenica je bila lepa, še tudi zdatna; kuruza je pa deloma celo slaba ostala; ajdina si je nekoliko opomogla po 2kratnem dežu. Gorice so se lepo zastavile, kar nam jih mraz in zima pokvarila nista; 18. julija je toča jako klestila, posebno v spodnjih Halozah, okoli Zavrča in sv. Barbare. Kar je grozdja ostalo, se lepo razvija in meca, tako da se nadjamo dobre kapljice, če tudi malo. Sadja nimamo nikjer nič. Krompir se prelepo kaže in ne gnjuje; tako bo dostavil, česar pri sadju zanjkuje. Kmet vzdihuje pod jarmom neplodnih let in težo rastoče dače; pri vsem delu in trudu ne more shajati, in posestva se pogosto prodavljajo po dražbah.

Od sv. Jakoba v Slov. goric. (Toča.) Pretečeno soboto je nemila toča pridrla pri Cirbergu črez Muro v Slov. gorice; pobila celo št. Jakobsko faro, ter daleč dol po Slov. goricah strašno sekala. Toča je tako rožljala, veter tako bril, da je bilo joj! Misliti je bilo na sodni den, ker take hude toče se najstarejši ljudje ne pomnijo. V 10 minutah je ona hribe in doline popolnem pobelila. Bilo je videti ravno tako belo, kakor po zimi ob snežnem času, še drugi den so jarki bili polni zanešene toče. Še tretji den je bilo mnogo toče, kakor oreh debele najti. Travniki, njive, drevesa in posebno vinogradi so strahovito poškodovani. Obojno Hlapje je popolnem pokončano. Imeli smo upanje na dobro branje, ali v 10 minutah je bilo vse naše upanje proč. Po Hlapju so gorice suhe, kakor po zimi. Hudo tolklo je tudi po Marija-snežniški in Jurjevski fari; po Vardi, Partinu, Zamarkovi je vse vničila; po goricah in polju je vse suho, kakor po zimi. Ljudje, ktere je zadela, so silno pobiti. Upanje boljšega branja nam je zopet za nekaj let vzeto. Enako hudo zadeta je Strma gora, Spodnja Voličina, Zavrh, Selce, Straže in dalje kraji proti sv. Urbanu.

Iz Gruškovca. (Toča.) Tukaj smo imeli 18. t. m. ob treh popolne strašno hudo vreme. Privalili so se prek od Mure in Slovenskih goric,

črno-rujavi ledonosni oblaki z strašnim hrupom in gromenjem črez Dornavsko polje, ter so pri Borlu prestopili Dravo in drvili po Haloških goricah proti sosednemu Hrvatskemu črez Sotesko do Lipoglave. Potolklo je rodovitno polje, lepe vinske gorice čisto v tla. Tričetrt ure je ropotala rogljata debela toča, kakor srednji orehi med hudim pišem tako, da je bilo misliti na konec sveta. Na široko je grabila 1 uro hoda, kako pa na dolgo, tega še ne vemo. Najbolj poškodovane so tukajšnje občine: Gradiš, Dolane, Cirkolani, Pristava, Slatina, Elizabet, Medribnik in Meje, deloma tudi Gruškovec. Kar je bilo spomladanskemu snegu in mrazu ostalo, je imelo lep razvitek. Uže pred 14 dnevi so našli mehko grozdje ter so se nadejali srednje trgatve in izvrstne kapljice. Toda v eni uri jim je bilo vse vzeto. Dotične občine so odposlale prošnjo do c. k. okrajnega glavarstva Ptujskega, da bi po nesreči poškodovanim posestnikom za prihodnje leto pri dači prizanesli ali pa, da se vendar nebi tako silno sedanja dača iztirjevala. Mnogim se bo hudo godilo, da ne bodo imeli ničesar za živež!

Jož. Bezjak.

Od sv. Marka pod Ptujem. Nismo še imeli v naših krajih takovih žanjic, ki bi nam ajdo tako čisto do tal požele, kakor nam njo je včeraj 18. t. m. ob 3. uri zvečer nemila — toča. Ajde in repe ni nikjer, kuruza ob tla, tikve vse prebodjene, krompir proč, z jedno besedo, vse je proč. Vihar je strehe metal raz hiš, drevo za drevom pretrgal ali izkorenil. Toče smo še dnes vjutru imeli po jarkih kraj ceste na pedenj debelo. Strašen pogled. Škoda velika. Prišlo je od sv. Urbana in je vleklo proti jugu-izhodu na pol ure široko po Podvincih, Spuhljih, Zabavcih Markovcih, Novivesi Bukovcih, Stojneih prek Drave proti sv. Barbari v Halozah na Hrvaško.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Dnes se je cesarjevič Rudolf skoz Maribor peljal v Polo, kder se bo mornarskih vaj vdeleževal. — Na Koroškem so v Celoveu tamošnji nemškutarji nekega dr. Edelmanna postavili za kandidata. Koga mislijo Slovenci za državnega poslanca kandidirati, to še nam ni znano. Nemškutarja menda le ne?! — Ministerstvo snuje postavbo zoper škodljivo rabljenje otrok kot delavcev v fabrikah. Odbor trgovinske zbornice v Gradcu se je pa izrekel zoper tako postavbo in z tem strašno razžalil delavce. Ti so pri nekem shodu srdito psovali na liberalne fabrikante in liberalne liste, ki o tej stvari besedice ne črhnejo in se za uboge delavce nikoli ne potegnejo. — Državni zbor je sklican na 4. den septembra. — Graški list „Bauernwille“ bil je 8krat skoro zaporedom od vlade konfisciran. — Kat. politična društva na Tirolskem, potem na Predarlskem, gornjem Avstrijskem, posebno pa na Českem marljivo zborujejo, kar je velike važnosti

za bližajoče se volitve. — Gališki zbor sklene adresu do svitelega cesarja, v kateri izreka svoje upanje, da dobijo vse dežele svoje pravice nazaj in postanejo zopet najkrepkejši stebri velike Avstrije. Zoper Ruse in za Turke pa ne zine besede ne, čeravno turkoljubi močno na to silijo. Česko mesto Hostov je do tal pogorelo. — Naši ulani dobijo nove sulice ali kopja, ki so bolj dolga od prejšnjih in okovana, da jih ne bo moč lahko presekat. Magjarski prekucuh, stari Košut, je iz Laškega na Ogrsko poslal dolgo pismo, v katerem Magjare grozno ščuje v boj zoper Ruse in v obrambo Turčije; pravi: „če ne obranimo Turčije, če postane Srbija in Rumunija itd. samostalna in svobodna, potem mora tudi Avstrija propasti“. To je goropadna neumnost. Ali je Avstrija propala, ker je mali Pijemontez vse italijanske dežele združil v neodvisno Italijo? Je li Avstrija umrla, ker je zviti Prajs pograbil vso Nemčijo? Nikakor ne, Avstrija še stoji in bi stala jako krepko in močno sredi Evrope, ako nje nebi nemški in magjarski liberalci in politični „fušarji“ ali mojstri skaze toliko slabili. Sicer pa se Magjar ne boji za Avstrijo, boji se le za svojo neopravičeno gospodstvo čez druge zlasti slovanske narode. Tega gospodstva bo kmalu konec, brž ko Avstrija svojim zvestim Slovanom prijazniša postane. — Graničarji so poslali prošnjo do svitelega cesarja, naj jim pomaže do dara, katerega so od njega l. 1871 prejeli, katerega jim pa sedaj magjarsko ministerstvo vzeti hoče. L. 1871 so namreč cesar graničarjem podarili 30.000 oralov gozda v Petrovaradinski in Brodski županiji z tem da se gozd poseka in spečan denar za gospodarstvene potrebe v Graniči, zlasti za stavljenje železnice od Siseka do Zemuna porabi. Gozd je posekan, denar pa so vzeli magjarski ministri in nečejo dati staviti gori omenjene železnice, ampak hočejo denar porabiti za magjarsko železnico iz Oseka do Mitrovice. V Siseku bil je tabor, kder je 5000 Hrvatov uporekalo magjarskemu turkoljubju in se izjavilo za razdor Turčije, osvobodjenje kristijanov in osvojenje Bosnije in Hercegovine.

Vnanje države. Nemško-pruski poslanci, kateri so prišli v Beč na pogovor zarad nove kupčijske pogodbe, zahtevajo znižanje colnine na nemško-prusko železo. Če se jim to posreči, potem pa naj naši fužinarji le hitro svoje rudokope in fužine zaprejo. — Francozi pripravljajo za l. 1878 veliko svetovno razstavo v Parizu; poglavitno poslopje za njo je že postavljeno. Angleži so Turku zopet posodili 25 milijonov, da bo se ta laglje vojskoval zoper Ruse in zdatniše pobijal kristijane. Italijani so osnovali posebno družbo, katera bo z parobrodi vozila med Jankinom in Zadarom v Dalmaciji, kar bo našemu avstrijskemu brodnarstvu, zlasti pa Lloydu v Trstu na škodo. Greški kralj je ukazal 30 milijonov izposoditi, da se takoj nakupi potrebnih vojnih oklopnih in torpedov.

Turki žugajo namreč, ako jim Grecija napové boj, greška pomorska mesta postreljati. — Vladar v Afganistanu, in sosed angleške Indije, je dal vse angleške ogleduhe prijeti, pred kanone privezati, da je strel vsakega na tisočine koscev raznesel.

Ruski-rumunski-črnogorski-turški boj.

Tudi ta teden se ni začel noben odločilen boj, kar je za Turke slabo znamenje. Kajti Rusi dobivljajo vsaki den več pomoči iz Rusije in v kratkem bo tudi večji del carske garde na bojišču; tedaj bode pa Rusov najmenje 250.000 v Bolgariji, dodajmo še 30.000 Rumunov in če stopi Srbija in Grecija tudi v boj, kakor je videti, tedaj ne dvomimo, da propade turška sila, če Bog, gospod vojskinih trum, daje kristijanom le nekoliko sreče. Temu nasproti vleče Turk vse sile skup in jih žene na bojišče, celo v ječo obsojene tate in razbojniko oroža. Tudi je sultan pozval 50—60letne ljudi pod orožje ter jih hoče kot reservo zbrati 50.000 v Zofiji in Adrijanopolju, 60.000 pa iz Azije v Carigradu. Ali to bo težko kaj zdalo, če bo glavna in redna jegova vojna tepena. Naši turkoljubni listi pravijo, da ima Osman-paša v Plevnu zbranih 60.000 mož in v Lovacu 15.000; dalje da Sulejman-paša čez Balkan prodira z 55.000 vojaki proti Trnovi, kamor se tudi Mehemed-paša iz Šumle pomika, ki ima 60.000 pod seboj in v Razgradu še 35.000. Mogoče; ali od Osman-paše že 5 dni ne duha ne sluha in ruski general Skobolev je daleč za Lovacem in Plevnom prodril z svojimi kozaki, telegraf prerezal in brani Turkom dovažanje živeža in streliva. Osman-paša utegne tako še v hude zadrege priti; ruski konjeniki so mu te dni itak že 1 bataljon pešakov blizu Plevna vjeli. Klanec pri Šipki so Rusi z 5 šancami vtrdili in Trnovo močno zašancali. Cesareviču nasproti pa se Turki sami v zemljo zarivajo ter delajo šance od Osman-bazarja do Razgrada. Princ-Hasan namerava Cimermana zgrabiti, pa do sedaj še tega ni storil, čeravno mu je Fazli-paša iz Kavkaza došel z 20.000 Turki na pomoč. V Armeniji je Terguzakov odmenjen Izmail-pašo, poveljnika divjih Kurdiv, poiskati in uničiti. Da mu nebi Muktar-paša tega preveč branil, se je general Melikov z glavno vojsko pomeknol naprej pred Vizin, kder je Muktar-paša zašancan, ter je ondi prišlo do precej ostre praske in je palo 330 Rusov; Turkov pa je obležalo mrtvih 117, ranjenih pa 342. Zvečer ste se obedve vojni vrnile vsaka v svoj tabor, Terguzakov pa je med tem Izmail-pašo potisnil nazaj od Igdirja, kamor je bil že prilomastil. Črnogorci so silama Turkom vzeli vse šance okoli Nikišča in zato se vsaki čas pričakuje, da se bodo tega nevarnega turškega gnezda polastili. Sicer se zbira nekaj Turkov v Hercegovini, nekaj pa v Kolašinu, ki bi radi padec Nikišča zabranili, ali prekesno jim hodi, tudi je 5000 črnogorskih junakov šlo jim nasproti.

Za poduk in kratek čas.

Črtice iz slovanskega bojišča v Aziji in Evropi.

X. Z malimi izjemki zagovarjajo vsi evropski ministri Turka; ti branijo Grkom in Srbom pa tudi nekoliko Rumunom stopiti v boj. Posebno Bismark je Ruse za norce imel ter je enkrat rekel, da bo z njimi potegnil, drugokrat pa je zopet žugal, da bo stopil na avstrijsko stran in zabranil osvoboditev turških kristjanov, kar je se vé našim nemškim in magjarskim turkoljubom povolji bolj, kakor če bi jim bil sv. Peter božja nebesa na stežaj odprl. Nasledek evropskega turkoljubja, zlasti pa Bismarkove zavratičnosti je bil, da se Rusi niso prav upali z vso silo udariti čez Donavo; večji del vojne so pridržali doma; preveč so se bali, da jim nebi kaka druga evropska država z vojsko mahnila za hrbet, med tem ko bi se sami globoko v Turčiji borili za osvobodjenje turških kristjanov. To je glavni vzrok počasnemu napredovanju ruske vojne v Bolgariji, pa tudi vsem nesrečam in trpljenju, pod katerim sedaj turški kristijani omagujejo, ker so Rusi prisiljeni bili, za nekoliko časa vrtniti se čez Balkan nazaj. Evropska gospoda sedaj po kopaljščih in toplicah uživa dobrote tega sveta, med tem pa razsaja turški meč med zapuščenimi kristijani. Ova gospoda je brez vere, zato pa tudi brez ljubezni in ne mara za trpljenje krščenega sobrata; še veseli jo, kedar o turških zverinstvih bere v svojih listih od Turkov in Angležev podmitanih in od smradljivih, po denarju gladovnih judov pisanih; vsaj turški trpini druga niso, nego — Slovani! Ko bi bili judje, no tedaj se vé bi morala vsa Evropa v boj in drznega Turka kar iztrebiti. Kitajci, Japanci, judje in cigani najdejo v omikani Evropi sočutja in če treba tudi zavetja, le Slovan ne, čeravno celo angleški in torej do ušes turkoljubni listi sami poročajo o vnebovpijoših zverinstvih, katere Turki zoper kristjane vganjajo. Več sto let se v Evropi kaj enakega ni godilo.

Kavarna bilo je zalo in bogato mesto ob Črnem morju, kakih 10 ur daleč proti severu od Varne, kder je sedež turškemu paši. Prebivalcev je bilo 5000, skoro samih marljivih in premožnih grških kristijanov. Ovo nesrečno mesto je napalo več tisoč divjih Črkesev. Ubogi kristijani so se srečno branili 3 dni ter so med tem več glasov poslali turškemu paši, naj jim da nekoliko redne turške vojske v pomoč zoper strahovite tolovaje. Toda brezskrbni paša tega ni storil. Poslal je samo 1 starega oficirja z poveljem, naj ljudi pomiri. Ko ta v Kavarno pride, da brž 4 mestne starešine pred se poklicati in jim ukaže 60.000 lir položiti za Črkese, ki bodo potem voljni odstopiti. Ali med razgovorom kresne eden izmed navzočih Črkesev, ki so z starim oficirjem vred prišli v mesto, po prvem starešini in ga ubije. Jednako tudi drugega in tretjega. Ob enem vderejo vsi Črkesi v mesto

in sedaj se začne neusmiljeno krvi prelivanje in zverinsko razsajanje. Besni Črkesi so vse poklali, kar je bilo živega, mesto pa do čista izropali in užgali. Le malokateremu kristijanu se je posrečilo uiti; vrednost ropa se ceni na 3 milijone in iz okolice so Črkesi odgnali še 15.000 glav živine. Tako so v Kavarni razsajali divji Črkesi, sedaj pa še hočemo povedati, kako se je Bolgarom godilo od strani turške redne vojske v Eski-Sagri na južni strani Balkana potem ko so Rusi odšli.

Bilo je 31. julija ob 4. popoldne. Rusi so se umaknili nazaj proti Kazanliku ob južnem znožju Balkana. Mesto in cela ljudnata in bogata okolica je zopet v turški oblasti. Sulejman-paša ukaže sedaj vse kristijane posekati, imetje pobrati, cerkve, šole in hiše požgati. Grozovito povelje se je takoj začelo grozovito izvrševati. Mesto in jegova okolica je postala neizmerna mesnica, po kateri so turški vojaki, bašibozuki mesarili in divjali, hujše, kakor če bi satane iz pekla spustil. Moške, ženske, otroke, staro in mlado, dolžno in nedolžno vse je bilo ali postreljeno, posekano ali z hišami vred živo požgano. Od Eski-Sagre do Čirpana je bilo vse krščeno prebivalstvo, katero ni poprej zbežalo, poklano, t. j. 12—15.000 ljudi, potem zgorelo je 30 cerkvā in 500 šol. V Bogdanu in Kermenliji živelo je 150—200 rodbin. Komaj 50 oseb je otelo borno življenje. Tako poroča angleški list: „Daily News“, čegar dopisnik je nameščen v spremstvu turškega generala Sulejman-paše. On je tedaj vse to, o čem piše, sam videl in slišal. Bog se usmili ubogih turških kristijanov in daj srečo ruskim junakom, da bo strašnega trpljenja brž konec! Evropa se jih ne bo usmilila in nihče drug jim ne bo pomagal, če ne Bog in pa ruski meč!

Smešničar 34. Trd skopin leži na smrtni postelji. Pričujoči duhovnik ga vpraša: ali se močno bojite umreti? Skopin mu pa hitro besedo preseka rekoč: „oh častiti gospod, nič se ne bojim smrti, rad umerjem, da vsaj našim apotekarjem in vračnikom srečno uidem, sicer me bodo še popolnem na nič spravili!“

Razne stvari.

(Mariborska gimnazija) je v pretečenem šolskem letu imela 243 učencev, 124 Slovencev in 118 Nemcev, profesorjev pa 17, med katerimi so prof. Majeiger, Valenčak, dr. Purgaj in dr. Pajek slovenščino učili. Prof. Majeiger je zarad izvrstnega službovanja v 8. poredje povišan, česar je zlasti „Slov. Gosp.“ jako vesel.

(† J. Premru) bivši ravnatelj celjske gimnazije je v Gradcu umrl, 69 let star.

(Hud vihar) je bil 15. avg. v Polzeli, da je drevje ruval, nov mlin prekunicil; tudi je blisk udaril v Franc Vašelnovo hišo in je posestnikovega brata na tla vrgel, da so ga čez 1/2 ure komaj zopet k zavesti spravili.

(Utonila sta) Janez Kunstič iz Novevesi v Muri, ko je konje kopal, Marka Pliberšek v Dravi pri Ormužu.

(Javno zahvalo) g. Alojziju Remschmidu v Gradcu za dar 26 fl. 70 kr., kateri znesek je poklonil za šolo pri sv. Tomažu nad Veliko nedeljo, izreka načelnik krajnega šolskega sveta

J. Škrlec.

(Od cesarja potrjen) je g. Janez Bart v Lindenhofu kot predsednik okrajnega zastopa v Slov. Gradcu, in g. Miha Vošner kot njegov namestnik. Zastop je naroden.

(Tolavaji napali) so v Tezni pod Mariborom hlapca Blažičevega v Ptujju in mu raz voza vzeli 2 sodiča pive in še 8 fl.

(Zasulo) je v kamni rudi na Vrangu posestnika Franca Krampergerja iz gornje Senarske pri sv. Lenartu v Slov. goricah in ga k priči ubilo.

(Zastrupila) se je 40letna žena Marija Novakova v Loki pri Savi.

(Banka „Slovenija“) ali prav za prav njeni mudni likvidacijski odbor je izvanredni občni zbor svojih delničarjev sklical na 12. den septembra.

(Pogorel) je Janez Ledinek v Hudem kotu, škoda je 5000 fl. Posestnik je bil zavarovan. Pri sv. Petru pod Mariborom se je na Malečniku unela Fr. Golobova viničarija, ki je pogorela z živino in pobištvom viničarjev vred.

(Za družbo duhovnikov) so vplačali čč. gg. Skubala Iv., Sternad in Dupelnik po 11 gld. Vsi 3 so ustanovnino doplačali.

(Spremembe v Lavantinski škofiji.) Čč. gg. J. Ulaga starejši, župnik v sv. Vidu pri Ponkvi, in Ivan Krušič, profesor verozakona na celjski gimnaziji sta imenovana kn. šk. duhovna svetovalca.

Dražbe III. 27. avg. Miha Hostnikar (Kure) v Valci 2811 fl. 28. avg. Nina Gajer v Vidmu, Jožef Maher v Razvanju, Anton Levak v Artičah 6275 fl. 29. avg. Matija Bolkovac pri sv. Lenartu 4396 fl., Juri Samastar v Slov. Bistrici; 30. avg. Helena Kapušar v Ljubnem, Dominik Čolnik na Drvanji 4298 fl., Janez Kožuh v Kozjem 1260 fl. 31. avg. Anton Čuš v Bratislavcih 300 fl. 1. sept. Jakob Maček v Konjicah 2375 fl.

V Mariboru. Krompir 3 fl. 30 kr. Hl. — fažol 16, leča 30, grah 28 kr. Kg. — Pšeno 14 kr. liter. — Pšenično gres 26, prednja moka 22, srednja 20, polentna moka 16 kr. Kg. — Krvaje maslo 1 fl. 20 kr., svinjsko maslo 90. slanina frišna 90, slanina prevojena 86 kr., puter 1 fl. 10 kr. Kg. — Jajce 2 za 5 kr. vsako. — Govedina 48, teletina 52, svinjetina mlada 55 kr. Kg. — Mleko frišno 12, posneto 10 kr. liter. — Drva trda fl. 3 — mehka, fl. 2-70 Kbmt. — Ogelje trdo fl. — 90, mehko 60 kr. Hl. — Seno 3 fl. 50 kr. slama 3 fl. 40 kr., stelja 1 fl. 90 kr. za 100 Kg.

Loterijsne številke:

V Gradcu 11. avgusta 1877: 69 38 4 21 51.
Na Dunaju " " 21 53 88 42 46.

Prihodnje srečkanje: 31. avgusta 1877.

Tržna cena

preteklega tedna po hektolitrih.

1 Hl. = 1^{aa}/₁₀₀ vag. — 100 kilo = 1 cent in 78 ¹/₂ funta.

Mesta	Pšenica		Rž		Ječmen		Oves		Tursica		Proso		Ajda	
	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
Maribor	9	90	6	10	4	90	3	10	6	40	5	70	6	50
Ptuj	8	60	5	60	4	50	3	—	6	15	6	50	6	60
Ormuž	8	80	6	80	5	40	3	55	5	—	7	80	4	88
Gradec	9	98	6	82	6	—	4	15	6	—	—	—	6	20
Celovec	8	85	6	38	4	86	3	38	6	62	4	46	8	34
Ljubljana	9	21	7	—	4	20	3	90	6	—	4	70	8	48
Varaždin	8	60	5	80	4	20	3	40	6	—	7	—	6	40
Zagreb	9	—	8	—	3	80	4	—	6	10	6	20	6	50
Dunaj	12	40	9	5	8	55	7	75	7	—	—	—	—	—
Pešt	11	57	8	25	6	20	6	30	6	44	5	—	—	—

Najnovejši kurzi na Dunaju.

Papirna renta 63-20 — Srebrna renta 67 — Zlata renta 75 — Akcije narodne banke 830 — Kreditne akcije 173. — 20 Napoleon 8.70 — Ces. kr. cekini 5.84 — Srebro 105.50.

Naznanilo.

Vzame se takoj učence do 16 let star v Petkovo štacno različnega blaga v Veliki Nedelji.

400 goldinarjev

[2—2]

dohodkov na leto in še več!!

Vsak pošten in plačati zmožen podvzetnik v slehernem kraju dobi na Dunaju pod jako ugodnimi pogoji zalogo zdravilnih sladnih preparatov (Malzheilpräparate) iz ces. kralj. dvorne fabrike za sladne preparate Janeza Hoff-a, iznajdnika sladnih preparatov in oskrbovalca pri skoro vseh evropskih vladarjih. Poudrbe z pojasnili se naj pošiljajo pod napisom; Johano Hoff, k. k. Hof-Malzpräparaten-Fabrik, Graben, Bräunerstrasse Nr. 8. in Wien.

SLOMŠEK-ove PESMI

se še vedno dobivajo: v Celju pri J. Geigerju, v Celoveu v tiskarni družbe sv. Mohora, v Gorici pri Wokulatu, v Ljubljani pri J. Lerherju, v Mariboru pri Ed. Ferlincu in uredništvu „Slov. Gosp.“, v Ptujju pri W. Blankeju, v Trstu pri Colombo Coenu, trdovezane po 1 gld., broš. po 90 kr.; pri g. izdatelju M. Lendovšku v Ptujju (Pettau) pa vezane po 80 kr., broš. po 70 kr. — P. n. č. duhovščina in slavna šolska vodstva se še posebno opozorujejo, da je ta knjiga za darila pridnim šolarjem

kaj pripravna.

[2—3]

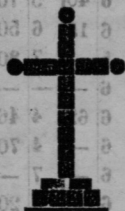
[3-3]

DANIJEL RAKUŠ,

trgovec z železjem

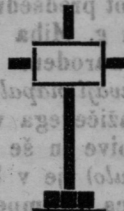
v graški ulici — v CELJU — v graški ulici

priporoča svojo

veliko zalogo

z pravim zlatom pozlačenih

nagrobnih križev

potem zalogo
na dalje

delov za prihranivna ognjišča (šparherde),
ključarsko blago za razna poslopja;

vse je v lepi obliki in iz dobre robe izdelano. Narisi, potrošni proračuni, ceniki se rado in takoj dopošljejo, ako se po njih želja izreče.

Isti priporoča naposled svojo

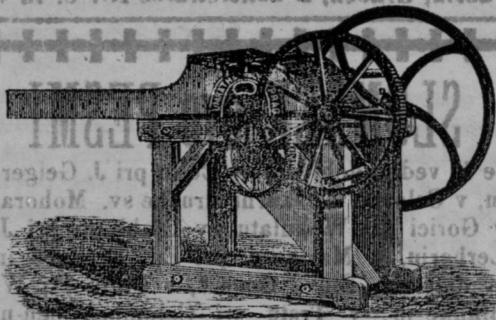
zalogo poljedelskih strojev (mašin)

posebno mlatilnic in trijerjev za čistenje zrnja, ki so res izvrstna roba in po ceni, kakor v fabriki (Clayton & Shuttleworth).

WOGG in RADAKOVITS v Celju.

Kupčija z železjem pri „zlatem sidru“ — zum „goldenem Anker“
priporočuje sedaj ob začetku žetve bogato zalogo

mlatilnic na gnanje z roko ali z vitalom in z patentnimi klinčki.

Take mlatilnice so se po večletnih skušnjah in na stotine prodane skazale kot najboljše glede njihovega opravljanja, trpežnosti, priročnosti in nizke cene. Na dalje se priporočujejo razni trijeri ali mašine za čiščenje in prebiranje plevelnega semena od pšenice, rži, ječmena, ali ovsu, mnogovrstni plugi za oranje, zlasti za globoko oranje, potem okopavni in osipavni plugi, vejavniki, slamnorezni in vsi drugi poljski in kmetijski stroji. V zalogi je tudi mnogo cementiranih novih vag in utežev, posod za merenje zrnja, okovov za okna in dveri na izbiro, najlepše pozlačenih nagrobnih križev po najnižji ceni.

Cenilnik dopošljemo vsakemu brezplačno na dom, če se zanj oglasi.

[5-10]